

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

від « 28 » квітня 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА В НАУЦІ»

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Наукового товариства
студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених ВНАУ
Протокол № 8
від « 23 » березня 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Вченої Ради
інженерно-технологічного факультету
Протокол № 10
від « 22 » квітня 2020 р.

Вінниця 2020

1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну

Смагло Ніна Сергіївна, канд. філол. наук, доцент, доцент кафедри української та іноземної мов, факультету менеджменту та права ВНАУ, електронна адреса: smaglo@vsau.vin.ua

2. Опис навчальної дисципліни

кількість кредитів ЄКТС – 5;

кількість годин – 150 годин, у тому числі аудиторних – 32 годин,

118 – самостійна робота.

Програма навчальної дисципліни передбачає перезарахування кредитів, отриманих здобувачами, які навчались за програмою академічної мобільності, неформальної та інформальної освіти за наявності відповідних підтверджуючих документів.

Передбачено розробка аудіо-курсу, дистанційних online курсів для здобувачів з особливими освітніми проблемами інклюзивної освіти.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Термін викладання – 1 семестр.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної програми

Українська мова в науці належить до навчальної дисципліни обов'язкової компоненти, освітній компонент циклу загальної підготовки.

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни.

Дисципліна розрахована на аспірантів, які навчаються за ОНП Матеріалознавство галузі знань 13 Механічна інженерія.

Складається з двох блоків, вивчається протягом I семестру, закінчується заліком.

5.2. Мета вивчення навчальної дисципліни.

Метою компоненти є формування:

- здатність опанувати технології роботи з науковим текстом, розвивати вміння і навички мовностилістичного аналізу наукового тексту;

- здатність аргументовано оцінювати наукове мовлення в різних комунікативних ситуаціях щодо дотримання норм літературної мови;

- вміння застосовувати мультимедійні технології у презентації наукового дослідження;

- забезпечення нормативності у творенні й використанні фахових термінів.

5.3. Завдання вивчення дисципліни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

інтегральна компетентність - здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.

загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 4. Здатність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації українською та іноземними мовами;

ЗК 5. Здатність застосовувати новітні педагогічні, у тому числі інформаційні, технології у навчальному процесі.

фахова компетентність:

ФК 5. Спроможність спілкуватись в галузі механічної інженерії в діалоговому режимі в різномовному середовищі.

програмні результати:

РН 6. Вміти доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до професійної та непрофесійної аудиторії;

РН 7. Описувати результати наукових досліджень у фахових публікаціях у вітчизняних та закордонних спеціалізованих виданнях, в тому числі, у внесених до наукометричних баз Scopus, Web of Science або їм аналогічних;

РН 8. Дотримуватись етичних норм, враховувати авторське право та норми академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.

Також вивчення даної компоненти формує у здобувачів вищої освіти ряд соціальних навичок (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

5.4. Зміст навчальної дисципліни.

До закінчення вивчення навчальної дисципліни аспіранти повинні опанувати:

- особливості розвитку й становлення наукового стилю української мови;

- основні категорії, властивості, структуру й мовні засоби наукового тексту;

- вимоги до оформлення результатів наукової діяльності;

- виконувати мовностилістичний аналіз наукового тексту;

- скорочувати та створювати наукові тексти професійного спрямування, складати план, конспект, тези, наукову статтю, автореферат тощо, робити необхідні нотатки, виписки відповідно до поставленої мети;

- редагувати наукові тексти;

- послуговуватися лексикографічними джерелами та іншою допоміжною довідковою літературою, необхідною для самостійного вдосконалення мовної культури.

5.5. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Практичні заняття, кількість годин	Самостійна робота, кількість годин
1	Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування.	2	8
2	Тема 2. Літературна мова. Мовна норма.	2	8
3	Тема 3. Фразеологія наукового мовлення.(Метод Дискусія)	2	8
4	Тема 4. Лексичний склад мови у професійному спілкуванні.	4	8
5	Тема 5. Українська термінологія в професійному спілкуванні.	2	8
6	Тема 6. Термінологія у професійному спілкуванні.	4	8
7	Тема 7. Науковий стиль у професійному спілкуванні. (Метод ігрове проектування «Наукова конференція», «Сократична бесіда»)	2	8
8	Тема 8. Науковий стиль і його засоби в професійному спілкуванні.	2	8
9	Тема 9. Мовні засоби наукового стилю.	2	8
10	Тема 10-11. Мовностилістичні особливості та структура наукових робіт.	4	8
11	Тема 12. Мовний етикет науки.	2	8
12	Тема 13. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів.	2	8
13	Тема 14. Переклад і редагування наукових текстів.	2	8
14	Тема 15. Підсумкове заняття	2	8
15	Тема 16. Підсумковий контроль	2	4
Разом		34	116

6. Самостійна робота аспірантів.

Самостійна робота аспірантів ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Форма та метод контролю	Термін виконання
1.	Підготовка до практичних занять	70	Підготовка до практичних занять	Усне та письмове (тестове) опитування
2.	Підготовка рефератів	30	Підготовка рефератів	Усний захист
3.	Виконання індивідуальних завдань	16	Виконання індивідуальних завдань	Усне опитування
Разом		116		

Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання аспіранта є вибіркоким видом позааудиторної самостійної роботи аспіранта та має навчально-дослідницький характер, виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни. Виконання індивідуальних завдань є одним із важливих засобів підвищення якості майбутніх спеціалістів, які здатні застосувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички із зазначеної дисципліни. Підготовка індивідуальних завдань передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх у процесі розв'язання конкретних ділових ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи, пов'язаних із темою індивідуальних завдань. Індивідуальні завдання передбачає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості, комплексного системного підходу до розв'язання завдань дослідження, теоретичного використання передової сучасної методології та наукових розробок, наявність елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології.

Тематика індивідуальних завдань

Завдання 1. Скласти загальну модель побудови наукового тексту, на її основі підготуйте доповідь на одну з актуальних тем вашої фахової проблематики.

Завдання 2. Зі збірника наукових праць виписати 7-8 заголовків (назв статей). Дослідити, які з них виражають основну думку, а які тему.

Завдання 3. Опрацювати статтю зі сфери ваших наукових досліджень. Здійснити реферування цього наукового джерела.

Завдання 4. Опрацювати наукову статтю в контексті вимог до змісту побудови та мовного оформлення. Проаналізувати текст статті на лексичному та фразеологічному рівні. Визначте, за допомогою яких мовних засобів створюється його логічність, послідовність, доказовість.

Завдання 5. Підготувати і представити презентації.

1. Термінологія обраного фаху.

2. Анотування і реферування наукових текстів.

3. Рецензія, відгук як критичне осмислення наукової праці.

4. Науковий етикет.

Завдання 6. Напишіть реферат на одну із запропонованих тем.

1. Становлення і розвиток наукового стилю української мови.
2. Мовні засоби наукового стилю.
3. Науковий текст і професійний виклад думки.
4. Роль синонімів у термінологічних системах.
5. Українська термінологія і національні культурні традиції.
6. Українська термінологія як чинник державності української мови.
7. Роль перекладу в поповненні термінологічної лексики.
8. Особливості розвитку термінолексики на межі століть.
9. Актуальні проблеми термінознавства.
10. Українська термінологія – національна за своїми витокami, міжнародна за своїм поширенням.
11. Термінологія в її історичному розвитку.
12. Мова науки і національна мова.
13. Лексикографічна компетенція як показник мовної культури науковця.
14. Українські електронні фахові словники.
15. Оформлювання результатів наукової діяльності.
16. Реферат як жанр академічного письма.
17. Переклад як вид мовленнєвої діяльності.
18. Особливості перекладу наукового тексту.
19. Літературне редагування фахового тексту: специфіка і завдання.
20. Особливості перекладу запозиченої термінологічної лексики українською мовою.
21. Проблеми перекладу термінології (педагогічної, сільськогосподарської, управлінської, технічної, економічної тощо).
22. Особливості редагування наукового тексту.

7. Список літератури

Основна:

1. Гриджук О. Є. Фахова термінологія: навчальний посібник. Львів: НЛТУ України, 2016. 403 с.
2. Дашенко Н. Л. Науковий текст: оформлення й редагування: навчальний посібник. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. 431 с.
3. Тимкова В.А., Ільчук В.В. Українська мова в науці: навчальний посібник. Вінниця: ВВ ВНАУ, 2018. 202с.
4. Тимкова В.А. Українська мова в науці : Навчальний посібник – Вінниця : РВВ ВНАУ, 2018. 212 с.
5. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: Навч. посіб. К: Центр навчальної літератури, 2006. - 312 с

6. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 216 с.
7. Шкіцька І. Ю. Основи академічної доброчесності: навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 64 с.
8. Смагло Н.С. Методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня денної форми навчання галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» кваліфікація: Доктор філософії з економіки. Вінниця: ВНАУ, 2021.
9. Смагло Н.С. Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова в науці» для підготовки здобувачів освітньо-наукового рівня «доктор філософії». Вінниця: ВНАУ, 2020. 19 с.

Додаткова:

1. Бабич Н. Б. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / За ред. Н.Б. Бабич. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2016. 496 с.
2. Булик-Верхола С. З. Основи термінознавства : навчальний посібник .Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. — 160 с.
3. Горошкіна О. М., Шутова Л. І. Науковий текст: особливості мови та стилю : навчально-методичний посібник для аспірантів. Київ: Світанок, 2017. – 138 с.
4. Грищенко Т.Б. Українська мова та культура мовлення: Навч. посібн. для здобувачів вищих навчальних закладів та коледжів. –Вінниця: НОВА КНИГА, 2018. 472 с.
5. Зубков М. Сучасне українське ділове мовлення. – Х.: Торсінг, 2020. 384с.
6. Корж А.В. Документознавство. Зразки ділових паперів право ділової сфери. – Навч. посіб. – К.: КНТ, 2018. – 372 с.
7. Левченко О. Науковий стиль: культура мовлення : навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. – 204 с.
8. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови : навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2016. — 312 с.
9. Основи культури наукового мовлення : навчально-методичний посібник К. : НАДУ, 2017. – 80 с.
10. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. 2-ге вид., перероб. і доп. — К. : Знання, 2016. — 291с.
11. Семенов О. М. Культура наукової української мови : навчальний посібник. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2018. 252 с.
12. Семенов О. М. Культура наукової української мови : навчальний посібник. К. : ВЦ «Академія», 2018. 216 с.
13. Сурмін Ю. Науковий текст: специфіка, підготовка та презентація : навчально-методичний посібник. К. : НАДУ, 2018. – 184 с.

Інтернет-джерела:

1. <http://www.mova.info>
2. <http://www.novamova.com.ua>

3. <http://www.ulif.org.ua>
4. <https://r2u.org.ua/>
5. <https://slovnyk.ua/>
6. <http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/akadem-chna-dobrochesn-st.php>

8. Контроль і оцінка результатів навчання.

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів: поточний контроль – загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами практичних занять – 42 бали (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін.); підсумок самостійної роботи та індивідуальних творчих завдань (письмовий контроль: робота в письмовій формі, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді та ін.) – 28 балів; підсумковий контроль (автоматизоване електронне тестування) – 30 балів. Разом: 100 балів. Якщо здобувач протягом семестру за підсумками поточного та атестаційного контролів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він до заліку не допускається.

Визнання результатів набутих у неформальній/інформальній освіті здійснюються до початку семестру, у якому згідно з навчальним планом передбачено опанування освітнього компонента.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота														Самостійна робота (виконання індивідуальних творчих завдань)	Підсумковий тест	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	28	30	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	<i>Відмінно</i>	
82-89	B	<i>Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками</i>	
			зараховано

75-81	C	<i>Добре</i>	
65-74	D	<i>Задовільно</i>	
60-65	E		
35-59	FX	<i>Незадовільно- з можливістю повторного складання</i>	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	<i>Незадовільно - з обов'язковим повторним вивченням компоненти</i>	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням компоненти

9. Політика навчальної програми.

Активна участь здобувачів на практичному занятті під час опитування, відвідування практичних занять, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи, заохочення здобувачів до науково-дослідної роботи.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття, здобувач презентує виконані завдання під час консультації викладача.

Під час роботи над індивідуальними завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними. Положення про академічну доброчесність у Вінницькому національному аграрному університеті <https://vsau.org/assets/images/content/dokPDF/polozhenya-pro-akademichnu-dobrochesnist--.pdf>

Крім того, підсумковий семестровий контроль здобувачів освіти може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання університету; з метою контролю виконання завдань заліку в дистанційній формі викладач має право протягом усього заходу користуватись засобами інформаційно-комунікаційного зв'язку, які дозволяють ідентифікувати здобувача освіти (Zoom, BigBlueButton, Google Meet, Viber тощо).